

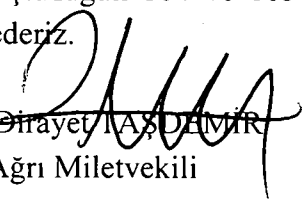

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 3201
Tarih: 02.11.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

IPS İletişim Vakfı/ Bianet'in Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF) Almanya kanadı Reporter ohne Grenzen ile birlikte yürüttüğü Medya Sahipliği İzleme Projesi (MOM) Türkiye'deki en önemli medya kuruluşlarının sahiplik yapılarına ve medya sektörüne usule aykırı biçimde uygulanan siyasi baskılara yönelik önemli değerlendirmelerde bulunmuştur. Hazırlanan Raporda 2013 yılında medya sahipleri, editörler ve devlet yetkilileri arasında geçtiği iddia edilen telefon konuşmaları kayıtlarına göre, medyaya endişe verici ölçüde devlet müdahalesi ve sansür uygulandığı ortaya konulmaktadır. Eylül ayında Uluslararası Şeffaflık Örgütü tarafından Türkiye'nin üyeliğinin pasif duruma alındığının ilan edildiği göz önünde bulundurulduğunda, medya sektöründe şeffaflığın sağlanması ihtiyacı daha da öne çıkmaktadır.

Medya sahipliği ve kontrolüyle ilgili şeffaflık ve ifşa hükümleri gereğince, medya sahipliğinde tekelleşmeye yönelik müdahale ve uygulamaların açığa çıkarılması, denetim mekanizmalarının oluşturulması hedefiyle Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

Dr. Ayet İAŞDEMİR
Ağrı Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye'de medya sektörünün Hükümet eliyle düzenlendiğine, muhalif yayın organlarına maddi cezalar, sürekli denetimler, yayın durdurma ve kanalı kapatma yoluyla baskı uygulandığına dair haberler ulusal ve uluslararası haber kanallarınca sıklıkla dile getirilmektedir. 16 TV kanalı, 3 haber ajansı, 47 gazete, 16 dergi, 23 radyo, 26 yayınevi kapatılması ile 2308 gazeteci işsiz kalmasının ardından medyanın yapısına ilişkin sorular daha da artmıştır. Darbe girişimi ertesinde, 5 Ekim 2016'da BİK'in tabi olduğu düzenlemenin değişmesi ile çalışan gazeteciler arasında terörizm suçlamasıyla yargılananların 5 gün içinde işten kovulmaması halinde o haber kuruluşuna devlet reklamı verilmeyeceği ifade edilmekte. Gazetelerin idari yapısına maddi yaptırımlarla müdahale edilmektedir. Son çıkarılan KHK uyarınca Evrensel Kültür Dergisi, Tiroj, Özgürlük Dünyası, Dicle Haber Ajansı, Yüksekova Haber, JİNHA ve Azadiya Welat gazetesinin de içerisinde olduğu 10 gazete, 2 haber ajansı ve 3 dergi daha kapatılmıştır.

Türkiye’de en çok okunan 10 gazete sahibinden yedisinin iktidardaki partiyle siyasi bağı olduğu göz önünde bulundurulduğunda, kalan gazetelerin halkın haber alma özgürlüğü çerçevesinde tarafsız yayıncılık ilkesine uygun bir habercilik anlayışı geliştirebileceği konusundaki şüpheler netleşmektedir. İki gazete ve bir televizyon kanalı sahibi olan Ethem Sancak’ın medyaya yalnızca Erdoğan’ı desteklemek için girdiğini açıkça ifade etmiş olması, 2013 yılında ise dönemin Başbakanı Erdoğan, Demirören Grubu Milliyet’i aldığı anda, Demirören ailesinin kendisine genel yayın yönetmeni önermesi konusunda talepte bulunduklarını övünerek anlatması, medyanın siyasi ilişkiler ağı içerisinde şekillendirilmesinin ne düzeyde normalleştirildiğini açık eden ifadelerdir.

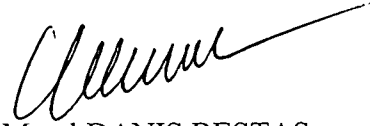
MOM’un üzerinde çalıştığı 40 medya kuruluşunun üçte ikisinden fazlasının inşaat, enerji, madencilik ve turizm gibi alanlarda faaliyet gösteren şirketlere ait olduğu ortaya çıkmıştır. Doğan, Doğuş, Demirören, Ciner, Albayrak, Turkuvaz/Zirve/Kalyon, İhlas ve ES şirketlerinin enerji, inşaat, maden ve turizm alanlarında yatırımlarının olması Türkiye’de medya sahipliğinin bağımsızlığını tartışmalı hale getirilmektedir. Türkiye Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu MOM’un Basın İlan Kurumu’nun (BİK) dağıttığı kamu ilan ve reklamların dağıtım usulünün gizlendiğine ve TRT’nin hesaplarına yönelik bilgi talebini “ticari sır” olduğu gerekçesiyle geri çevirmesi şeffaflık ilkesini zedelemektedir.

Benzer şekilde, Türkiye’nin bankacılık sistemini yöneten Tasarruf Mevduatları Sigorta Fonu (TMSF)’nin, Çukurova Holding’e ait olan üç medya organını AKP’yi destekleyen Ethem Sancak’a, Sabah ve ATV’yi Berat Albayrak’ın da yönetim kurulunda olduğu Çalık Holding’e devrederek, medya sektöründeki büyük kuruluşları değiştirmede önemli rol oynadığı yönündeki eleştiriler sıklıkla dile getirilmektedir. Hükümetin TMSF üzerinden medya kuruluşlarının satış ve devir süreçlerine açıkça dahil olduğu görülmektedir. Medya sahipliği yapısının şeffaflaştırılabilmesi için Ticaret Sicil Gazetesi’nde gerçek kişinin ismine ulaşmak için ticaret sicilindeki bir grup ilişkili şirketi içinde de tarama yapmak gerekmesi, eski kayıtların internette Ticaret Sicili Gazetesi üzerinden açılmaması, Ticaret Odası’nın arama motorundaki kişinin hissedarı olduğu şirketlerin listelenmemesi gibi medya sahipliğinin tespitini zorlaştıran uygulamalar konusunda acilen adım atılmasına ihtiyaç vardır.

Konunun Meclis düzeyinde araştırılması, halkın haber alma özgürlüğü, medyanın bağımsızlığı gibi ilkelerin Meclis nezdinde de bir itibarının olduğunun ortaya konulması açısından da oldukça önemlidir. Bu çerçevede konuyla ilgili çözüm önerilerinin oluşturulması hedefiyle bir Meclis araştırması yapılmasını talep ediyoruz.

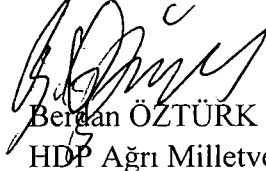
Çağlar DEMİREL
HDP Diyarbakır Milletvekili

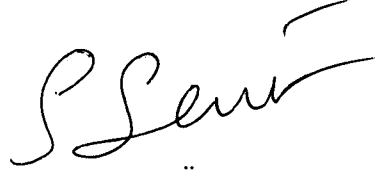
Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Adana Milletvekili

Behçet YILDIRIM
HDP Adıyaman Milletvekili

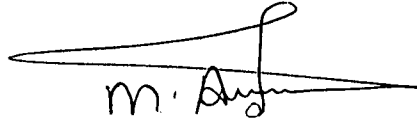
Bergan ÖZTÜRK
HDP Ağrı Milletvekili

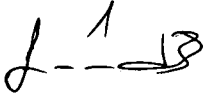
Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP Ankara Milletvekili

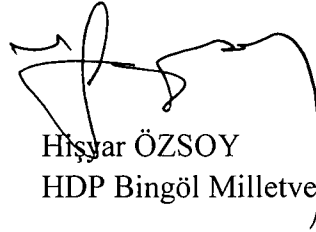
Ayşe ACAR BAŞARAN
HDP Batman Milletvekili

Mehmet Ali ASLAN
HDP Batman Milletvekili

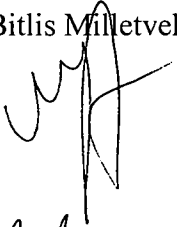

Saadet BECEREKLİ
HDP Batman Milletvekili

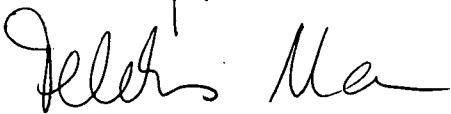

Hıyar ÖZSOY
HDP Bingöl Milletvekili

Mizgin IRGAT
HDP Bitlis Milletvekili

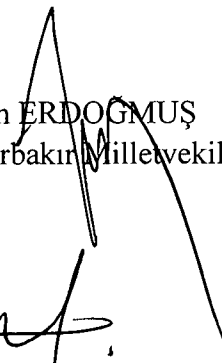
Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

Feleknas UCA
HDP Diyarbakır Milletvekili

İmam TAŞÇIER
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nimetullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

Sibel YİĞİTALP
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nursel AYDOĞAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili

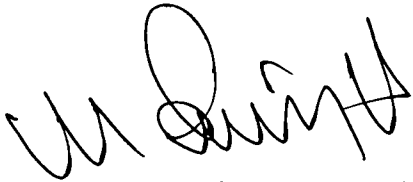
Mahmut TOĞRUL
HDP Gaziantep Milletvekili

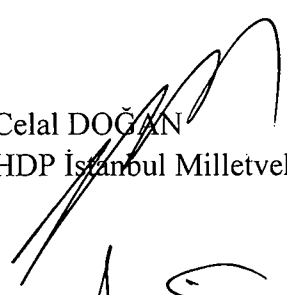
Abdullah ZEYDAN
HDP Hakkari Milletvekili

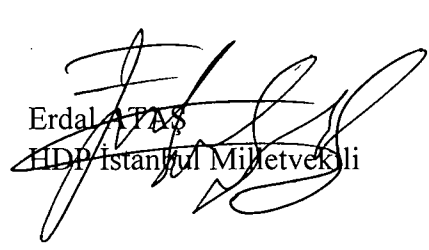
Selma IRMAK
HDP Hakkari Milletvekili

Mehmet Emin ADIYAMAN
HDP Iğdır Milletvekili

Celal DOĞAN
HDP İstanbul Milletvekili

Erdal ATLAS
HDP İstanbul Milletvekili

Adem GEVERİ
HDP Van Milletvekili